

Combat, proximitat, missió (19): Evangelitzar en una època de canvis. De cor a cor (II)

Aquesta és la missió que el Senyor ens confia: portar als altres el contacte amb algú viu; deixar entreveure, en la nostra vida concreta, que Crist és real; que realment pot habitar la nostra història, les nostres relacions, les nostres debilitats.

29/12/2025

És una de les paràboles més breus de Jesús, i té tot el sabor de la seva infantesa. «Amb el Regne del cel passa com amb el llevat que una dona va posar dins tres mesures de farina, fins que tota la pasta va fermentar» (Mt 13, 33). Al Natzaret del segle i no hi havia fleca; les mestresses de casa solien ocupar-se de tot el procés d'elaboració del pa: moldre el gra, pastar la farina, barrejar-la amb el llevat i, finalment, coure la massa al forn. Així ho feia santa Maria, mentre els ulls de Jesús nen no se'n perdien cap detall.^[1]

Vint segles després, a l'altra vora de la Mediterrània, un noi de la mateixa edat gaudia d'aquest ritual durant les vacances d'estiu: «Ara recordo amb alegria tota la cerimònia: era un veritable ritu preparar bé el llevat — un grapadet de massa fermentada, provinent de la fornada anterior—, que s'afegia a l'aigua i a la farina cernuda. Feta la mescla i pastada, la

cobrien amb una flassada i, ben abrigada, la deixaven reposar fins que s'inflava a més no poder. Després, ficada a trossos dins el forn, en sortia aquell pa bo, ple d'ulls, meravellós. Perquè el llevat estava ben conservat i preparat, es deixava desfer —desaparèixer— enmig d'aquella quantitat, d'aquella *multitud*, que li devia la qualitat i la importància». ^[2]

Com el llevat

El regne de Déu és com el llevat. Per transformar la massa no fa falta gaire ferment: n'hi ha prou que aquesta mica estigui realment viva, vibrant, i ben barrejada, fins al punt que no es pugui distingir de la resta.

^[3] Llavors, s'activa aquest procés discret, aparentment innocu, però imparabile: la fermentació que permet produir el pa. «Que s'ompli d'alegria el nostre cor pensant a ser això: llevat que fa fermentar la pasta

(...); arribar a tots els cors, fent en tots la gran tasca de transformar-los en bon pa, que sigui la pau —el goig i la pau— de totes les famílies, de tots els pobles: *iustitia, et pax, et gaudium in Spiritu Sancto*; la justícia, la pau i el goig en l'Esperit Sant».^[4]

Amb els anys, sant Josepmaria es referiria molt sovint a aquesta paràbola del Senyor,^[5] perquè hi veia una imatge molt eloqüent per descriure el dinamisme apostòlic de l'Opus Dei: cristians perfectament barrejats amb la massa del món, cridats a vivificar-lo, com el llevat, des de dins.^[6] En aquest sentit, encara que el món secularitzat es pugui presentar de vegades com un entorn hostil, és en realitat el medi natural per al carisma de l'Opus Dei. I viceversa: l'Obra, atès que és un actor més en la gran família de l'Església, respon específicament a la necessitat d'encarnar el missatge

cristià en totes les esferes de la vida d'un món secularitzat.

Sant Josepmaria va comprendre molt aviat que l'Obra no venia a resoldre un problema circumstancial de la societat o de l'Església,^[7] perquè el món sempre necessitarà un alè diví que el renovi des de les seves mateixes entranyes. Alhora, aquest do de l'Esperit Sant a l'Església no arriba casualment en un moment de transició des d'una societat de cristiandat a un món de missió apostòlica. En una època en què el cristianisme ja no està al centre de la vida cultural i institucional, la veu més clara i creïble que podem oferir és la de la nostra vida concreta, viscuda amb Crist, al costat dels altres. És el moment de les converses autèntiques, dels rostres propers, dels cors que s'obren. És el moment d'un apostolat que requereix la presència de Jesús, a través dels seus deixebles, a cada racó del món.

Testimonis abans que mestres

L'home contemporani, escrivia sant Pau VI, «escolta més de grat els testimonis que els mestres o, si escolta els mestres, és perquè són testimonis».^[8] Aquest és un apostolat que parteix, més que del que sabem, del que vivim. Aquí, el que és decisiu, més que les respostes o els arguments brillants, és una vida habitada per Crist i el valor —o més ben dit, la senzillesa— de deixar-la transparentar. Sant Josep maria ho suggeria així en una ocasió: «En realitat, n'hi ha prou que us deixeu tractar»;^[9] n'hi ha prou de portar el foc de Crist al cor i caminar al costat dels altres —aquest és el sentit original de *conversar*— pel camí de la vida.

Hi ha una fam oculta al cor de moltes persones. Una fam de sentit, de bellesa, de veritat, que sovint no s'expressa amb paraules religioses:

es fa sentir en el cansament quotidià, en els dubtes, en les ansietats, en les fragilitats. I és precisament allà on podem entrar amb delicadesa, no com a mestres, sinó com a companys de camí. Amb humilitat, que és «caminar en veritat»,^[10] els explicarem què ens sosté, què ens dona pau, on trobem la força, què ens fa esperar. Compartirem la nostra vida interior, la nostra cerca, la nostra relació d'amistat íntima amb el Senyor, mostrant també —i potser, sobretot— la nostra vulnerabilitat, perquè és on millor es veu la gràcia.

«Actuant així, donarem als qui ens envolten el testimoniatge d'una vida senzilla i normal, amb les limitacions i els defectes propis de la nostra condició humana, però coherent. I en veure'ns iguals a ells en totes les coses, els altres se sentiran invitats a preguntar-nos: com s'explica la vostra alegria?, d'on traieu les forces

per vèncer l'egoisme i la comoditat?, qui us ensenya a viure la comprensió, la neta convivència i la donació, el servei als altres? Aleshores és el moment de descobrir-los el secret diví de l'existència cristiana: de parlar-los de Déu, de Crist, de l'Esperit Sant, de Maria. El moment de procurar transmetre, a través de les nostres pobres paraules, aquesta bogeria de l'amor de Déu que la gràcia ha vessat en els nostres cors». ^[11]

De cor a cor

Sant Josepmaria veia en l'amistat la via mestra de la vida de l'apòstol; s'adonava de la força que contenen les relacions interpersonals, l'un a un. L'apostolat d'«amistat i confiança» ^[12] suposa voler el bé de l'altre, voler el bé *que és* l'altre; construir relacions autèntiques, parlar des del cor. «Quan et parlo d'«apostolat d'amistat», em refereixo

a amistat “personal”, sacrificada, sincera: de tu a tu, de cor a cor».^[13]

El 2019, el Pare ens va escriure una carta més extensa per recordar-nos que l'amistat no és només una part de l'apostolat d'un cristià corrent, sinó que es troba en el nucli de la seva missió. L'amistat no és una cosa que es practica, és una cosa que s'és: soc amic, soc una mà oberta, un rostre que busca, en tot, la trobada. «Quan una amistat és així, lleial i sincera, no es pot instrumentalitzar: senzillament, un amic vol transmetre a l'altre el bé que experimenta en la seva vida. Habitualment ho farem sense adonar-nos-en, mitjançant l'exemple, l'alegria i un desig de servir que s'expressa en mil gestos petits. Tanmateix, “el valor del testimoniatge no vol pas dir que s'hagi de callar la paraula. Per què no parlar de Jesús, per què no explicar als altres que Ell ens dona forces per viure, que és bo de

conversar amb Ell, que ens fa bé meditar les seves paraules?”.

L'amistat desemboca així, naturalment, en la confidència personal, plena de delicadesa i respecte a la llibertat».^[14]_____

Aquest estil apostòlic no fa soroll; sol passar desapercebut als diaris, als congressos i en els plans pastorals. La seva discreció no neix d'una tendència al secretisme, sinó d'una realitat més profunda: el fet inevitable que una part essencial de la veritable història es forja en la vida quotidiana. Així ho va intuir una gran escriptora del segle XIX: «El bé creixent del món depèn, en part, d'actes que no passen a la història; que les coses no ens vagin tan malament a tu i a mi, quan ens podrien haver anat pitjor, es deu en part a tants que van viure fidelment una vida oculta i descansen en tombes que ningú no visita».^[15]_____

Aquest estil apostòlic, que l'Església necessita cada vegada més, canvia el món des de dins. Perquè va a poc a poc, sí, però arriba a la part més profunda. Toca el cor. I el cor que ha estat tocat per la gràcia es pot desorientar, es pot desviar, però ha quedat marcat a foc. Així solen néixer d'ordinari els veritables cristians: de la transmissió de cor a cor. *Cor ad cor loquitur*, el cor parla al cor, com resava el lema cardenalici de sant John Henry Newman. Així va néixer l'Església, amb uns quants homes i dones transformats per la trobada amb Jesús. Així, tantes vegades reneix també avui, amb simples converses entre amics, paraules sinceres, gestos autèntics, que assenyalen una Presència viva.

Aquest lent, però poderós, fluir de la vida d'una persona a l'altra haurà d'adaptar el seu curs a cada circumstància. Com en tota època al

llarg de la història, tenim la tasca apassionant de buscar la manera de «transmetre, segons els temps — adaptant-se al llenguatge dels homes, comprenent-ne la mentalitat—, el missatge cristià a totes les ànimes». ^[16]
Gairebé sempre es tractarà d'una transmissió personal. Sense necessitat de grans accions o manifestacions. «Creu-me, l'apostolat, la catequesi, ordinàriament, ha de ser capil·lar: d'un en un. Cada creient amb el seu company immediat. Als fills de Déu ens importen totes les ànimes, perquè ens importa cada ànima». ^[17]

Els primers cristians «no tenien, per raó de la seva vocació sobrenatural, programes socials ni humans per complir; però estaven penetrats d'un esperit, d'una concepció de la vida i del món, que no podia deixar de tenir conseqüències en la societat en què es movien». ^[18] En el fons, aquesta és la missió que el Senyor

ens confia: ser testimonis, no només mestres. Portar als altres, abans que una sèrie d'ensenyaments i de principis morals, el contacte amb algú viu. Deixar entreveure, en la nostra vida concreta, que Crist és real. Que realment pot habitar la nostra història, les nostres relacions, les nostres debilitats. I serà aquest contacte amb Crist viu, amb Crist ressuscitat, el que portarà a l'un i a l'altre a dir, com en el matí de Pentecosta, «què hem de fer?» (Ac 2, 37), què és el que he de canviar a la meua vida?, on puc saber més coses sobre Déu?, com puc conèixer-lo millor? I llavors serà el moment de parlar, d'ensenyar, d'orientar.

San John Henry Newman, acabat de declarar doctor de l'Església per Lleó XIV, s'adreçava així al Senyor: «Queda't amb mi, i així començaré a brillar com tu brilles; a brillar de manera que sigui llum per als altres. La llum, Jesús, vindrà tota de tu; no

hi haurà res meu, cap mèrit de la meva part. Seràs tu qui brilli, a través meu, sobre els altres. Deixa'm lloar-te així, com a tu t'agrada: il·luminant els qui m'envolten. Dona'ls llum com me la dones a mi; il·lumina'ls amb mi, a través de mi. Ensenya'm a irradiar la teva lloança, la teva veritat, la teva voluntat. Fes que t'anuncïi sense predicar: no amb les paraules, sinó amb l'exemple; amb la força contagiosa i la influència amable de les meves obres; amb la meva semblança als sants, amb l'amor desbordant del meu cor».^[19]

Crida l'atenció que qui tant va escriure i va predicar sobre la fe, resés d'aquesta manera. S'entén així que no es tracta de quedar-nos muts: el Senyor vol que estiguem preparats per donar raó de la nostra esperança (cf. *1P* 3, 15); però les nostres paraules, com les nostres obres, només seran fecundes si el nostre cor

crema amb el foc de Crist (cf. *Lc 24, 32*). Qui sigui apòstol d'aquesta manera potser no veurà immediatament els fruits, o no veurà fruits espectaculars. Però tampoc no els van veure santa Maria i sant Joan al peu de la creu, ni sant Pau a la presó, com tampoc els van veure molts cristians al llarg de la història. I, tanmateix, van transformar realment el món. Perquè l'Església no reneix per moviments de masses, sinó per l'acció callada i pacient del ferment, per la transmissió de la vida que portem dins. Aquesta és la gran responsabilitat que Déu posa a les nostres mans. L'Església, i aquesta part de l'Església que és l'Obra, som cadascun de nosaltres. Per això, sant Josepmaria preguntava als primers: «Si jo em moro, continuaràs amb l'Obra?».^[20]_____

Lorenzo De Vittori

.....

[1] Cf. F. M. Willam, *Vida de María, la Madre de Jesús*, Herder, Barcelona 1982, p. 151.

[2] Sant Josepmaria, *Carta 1*, núm. 5.

[3] «Però, per ser llevat, cal una condició: que passeu inadvertits. El llevat no fa efecte si no es fica dins la massa, si no s'hi confon» (*Carta 1*, núm. 5). «Una sola cosa ha de distingir-nos: *que no ens distingim*. Per això, per a algunes persones amigues de cridar l'atenció, o de fer pallassades, som estranys, perquè no som estranys» (*Ibidem*, núm. 8).

[4] *Ibidem*, núm. 5.

[5] Cf. per exemple *Amics de Déu*, núm. 257; *Carta 29*, núm. 7-8; *Forja*, núm. 973.

[6] Cf. Sant Josepmaria, *En diàleg amb el Senyor*, núm. 12.

[7] Cf. Sant Josepmaria, *Instrucció*, 19.III.1934, núm. 6, 8, 14.

[8] Sant Pau VI, *Evangelii nuntiandi*, núm. 41.

[9] Sant Josepmaria, paraules d'una tertúlia entorn del 1958, recollides a: P. Rodríguez, «*Omnia traham ad meipsum*: El sentit de Jn 12, 32 en l'experiència espiritual de Mons. Escrivà de Balaguer», *Romana* 13 (1991/2) p. 349.

[10] Santa Teresa de Jesús, *Las moradas* 6, 10.

[11] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 148.

[12] Així solia referir-se sant Josepmaria a l'apostolat en aquest context d'amistat que facilita l'obertura mútua del cor. Cf. L. Flamarique, «Amistad», a: *Diccionario de san Josemaría Escrivá*

de Balaguer, Monte Carmelo, Burgos 2013 (veu disponible a opusdei.org).

[13] Sant Josepmaria, *Solc*, núm. 191.

[14] F. Ocáriz, Carta pastoral, 1.11.2019, núm. 18. Cf. Francesc, *Christus vivit*, núm. 176.

[15] G. Eliot, *Middlemarch* (vol. II), Harper & Brothers, New York 1873, p. 452 (traducció nostra).

[16] Sant Josepmaria, *Carta* 6, núm. 30.

[17] Sant Josepmaria, *Solc*, núm. 943.

[18] Sant Josepmaria, *Carta* 29, núm. 22.

[19] San John Henry Newman, *Meditations and Devotions*, Longmans Green & Co, Nueva York-Londres 1907, p. 365 (traducció nostra).

[20] S. Bernal, *Monseñor Josemaría Escrivá de Balaguer. Apuntes sobre la*

vida del Fundador del Opus Dei,
Madrid, Rialp, 1980, 6a ed., p. 356.

---

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/combat-
proximitat-missio-19-evangelitzar-en-
una-epoca-de-canvis-de-cor-a-cor-ii/](https://opusdei.org/ca/article/combat-proximitat-missio-19-evangelitzar-en-una-epoca-de-canvis-de-cor-a-cor-ii/)
(02/04/2026)